

ВИСНОВОК

**Національного університету «Чернігівська політехніка»
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Малихіна Артема Геннадійовича
на тему: «Розвиток системи інфраструктурного забезпечення
ринку фінансових послуг в умовах сучасних викликів»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами.

У сучасних умовах розвитку фінансового ринку система його інфраструктурного забезпечення зазнає суттєвих трансформацій під впливом цифровізації, розвитку фінансових технологій, глобалізації фінансових послуг, посилення конкуренції між фінансовими та нефінансовими установами, а також унаслідок військової агресії та зростання системних ризиків. Саме тому питання розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг набувають особливого значення як з наукової, так і з практичної точки зору.

Дисертаційна робота виконана в межах планів науково-дослідних робіт Національного університету «Чернігівська політехніка» за такими темами: «Розвиток ринку кредитних послуг в умовах становлення цифрової економіки» (номер державної реєстрації 0121U113250), у межах якої автором обгрунтовано особливості цифрової трансформації діяльності фінансових установ; «Стратегічні детермінанти розвитку ринку фінансових послуг в умовах цифровізації національної економіки» (номер державної реєстрації 0123U104317), у рамках якої здобувачем конкретизовано сутність ринку фінансових послуг, обгрунтовано особливості його трансформації в умовах становлення цифрової економіки; «Розвиток фінансової системи в умовах турбулентності та становлення цифрової економіки» (номер державної реєстрації 0125U000298), де автором обгрунтовано сутність та теоретичні положення функціонування системи інфраструктури ринку фінансових послуг, визначено її структуру.

2. Метою дисертаційної роботи є обгрунтування теоретико-методологічних положень трансформації системи інфраструктури ринку фінансових послуг в умовах сучасних викликів та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності її функціонування.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлено такі завдання:

- визначити сутність ринку фінансових послуг та специфічні риси його функціонування»;
- обгрунтувати зміст категорії «інфраструктура ринку фінансових послуг»;
- дослідити систему інфраструктури ринку фінансових послуг та її функції;
- конкретизувати сучасні тенденції розвитку ринку фінансових послуг в

Україні;

- проаналізувати стан функціонування системи інфраструктури ринку фінансових послуг;
- систематизувати основні перешкоди стабільного функціонування системи інфраструктури ринку фінансових послуг та її окремих компонентів;
- розширити теоретико-методологічні засади формування та впровадження моделі цифрового розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг;
- поглибити концептуальні положення механізму цифрового розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг;
- виокремити та поглибити основні напрями розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг.

Об'єктом дослідження є процес трансформації та розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та прикладних положень розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Основні результати дослідження, які становлять його наукову новизну і виносяться на захист, полягають у наступному:

удосконалено:

- наукові підходи до дослідження морфологічної будови системи інфраструктури ринку фінансових послуг, які, на відміну від існуючих, були поглиблені результатами виокремлення наступних її компонентів: інституційної інфраструктури, ринкової інфраструктури, телекомунікаційної інфраструктури, технологічної інфраструктури, цифрової інфраструктури, інноваційної інфраструктури, регуляторної інфраструктури, інфраструктури довіри, інфраструктури безпеки, інформаційної інфраструктури, сервісної інфраструктури та матеріальної інфраструктури. Детальний аналіз сутності окреслених компонентів і сучасних викликів функціонування ринку фінансових послуг дозволив обґрунтувати доцільність розширення зазначеної сукупності компонентів новою підсистемою сталої інфраструктури;

- концептуальні положення щодо опису моделі цифрового розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг, які, на відміну від існуючих, були поглиблені шляхом використання процесного підходу до пізнання закономірностей трансформації окресленої системи в результаті впливу цифрових технологій на функціонування її окремих компонентів. Це дало можливість визначити об'єктивні причини трансформації системи інфраструктури ринку фінансових послуг, конкретизувати результати такого процесу та обґрунтувати роль механізму цифрового розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг у межах запропонованої моделі;

- прикладні аспекти функціонування та удосконалення механізму розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг, які, на відміну від інших підходів, були реалізовані через конкретизацію інструментів, методів і компонентів такого механізму, визначення його суб'єктів та особливостей їх впливу на функціонування зазначеної системи та її компонентів. Це дало можливість

детально проаналізувати принципи функціонування такого механізму та обґрунтувати доцільність розширення їх переліку новими принципами, необхідність дотримання яких у сучасних умовах обумовлюється об'єктивними процесами цифровізації сфери фінансових послуг. Серед таких принципів виокремлено наступні: принципи керованої нестабільності, інтелектуалізації, конвергенції, цифрового захисту та сталості;

– прикладні положення формування та розвитку підсистеми сталої інфраструктури в системі інфраструктури ринку фінансових послуг, що реалізовано через опис сутності такої підсистеми, визначення її структурних елементів, конкретизацію об'єктивних передумов доцільності її формування та ролі у процесі сучасної трансформації фінансових установ з урахуванням викликів цифрової економіки й основних напрямів впровадження моделі сталого фінансування;

набули подальшого розвитку:

– розширення понятійно-категоріального апарату шляхом уточнення сутності дефініції «інфраструктура ринку фінансових послуг», що реалізовано через аналіз наукових концепцій розуміння таких категорій, як «інфраструктура», «економічна інфраструктура», «ринкова інфраструктура», «фінансова інфраструктура» та «інфраструктура фінансового ринку». Це дало можливість запропонувати розглядати інфраструктуру ринку фінансових послуг як сукупність суб'єктів, компонентів, процесів і механізмів, які створюють сприятливі умови для формування та розвитку відносин між фінансовими установами та їхніми клієнтами у процесі надання й використання фінансових послуг, тобто результатів нематеріальної взаємодії між зазначеними суб'єктами під час руху фінансових ресурсів і фінансових відносин між ними на взаємовигідних умовах;

– теоретичні положення щодо обґрунтування сутності та компонентного складу системи інфраструктури ринку фінансових послуг, що реалізовано через використання системного підходу до опису її структури, визначення функцій і принципів такої системи, розкриття змісту окремих її компонентів та їх взаємозв'язку. Це дозволило комплексно охарактеризувати систему інфраструктури ринку фінансових послуг як багаторівневу структуру, окремі елементи якої перебувають у постійній взаємодії та взаємозалежності;

– класифікація основних ризиків трансформації системи інфраструктури ринку фінансових послуг в умовах сучасних викликів, які, на відміну від інших підходів, були розподілені на дві групи: ризики, що виникають у результаті відсутності змін у системі, та ризики, що виникають у результаті розвитку самої системи. Такий підхід дозволив обґрунтувати причини виникнення різних типів ризиків у процесі трансформації системи інфраструктури ринку фінансових послуг з урахуванням сучасних тенденцій функціонування фінансового ринку.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків рекомендацій підтверджується положеннями наукових праць вітчизняних, зарубіжних учених. Обґрунтованість одержаних результатів дослідження забезпечено використанням загальнонаукових прийомів та спеціальних методів пізнання, що базуються на економічних та споріднених з ними науками, а також

методів міждисциплінарних досліджень, зокрема: контент-аналіз – для обґрунтування сутності таких дефініцій, як «інфраструктура», «ринкова інфраструктура», «економічна інфраструктура»; системний підхід – для обґрунтування сутності системи інфраструктури ринку фінансових послуг з метою визначення її принципів, функцій та взаємозв'язків між окремими компонентами; системно-структурний підхід – для дослідження морфологічної будови системи інфраструктури ринку фінансових послуг; системно-функціональний підхід – для виокремлення та опису його функцій та розширення їх кількості сучасними функціями, які формуються в результаті становлення цифрової економіки; методи систематизації та групування – для конкретизації компонентного складу системи інфраструктури ринку фінансових послуг і сукупності інфраструктурних елементів окремих сегментів такого ринку; міждисциплінарний підхід – для поглиблення розуміння змісту категорії «система» та дослідження особливостей функціонування системи інфраструктури ринку фінансових послуг у сучасних умовах; статистичні методи та методи аналізу динаміки – для пізнання трендів функціонування фінансових установ в Україні; SWOT-аналіз – з метою опису сильних і слабких сторін функціонування системи інфраструктури ринку фінансових послуг, визначення можливостей та загроз її подальшому розвитку; методи класифікації та систематизації – для визначення основних ризиків трансформації системи інфраструктури ринку фінансових послуг; процесний підхід – для опису моделі цифрового розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг; методи індукції та дедукції – з метою поглиблення прикладних аспектів функціонування та удосконалення механізму розвитку системи інфраструктури ринку фінансових послуг; методи аналізу та синтезу – для опису процесів формування та розвитку підсистеми сталої інфраструктури в системі інфраструктури ринку фінансових послуг; графоаналітичний і табличний методи – для узагальнення статистично-аналітичної інформації та наочного представлення результатів, отриманих у процесі дослідження. *Інформаційну базу дослідження* склали законодавчі акти України, нормативно-правові документи, які стосуються розвитку інфраструктури ринку фінансових послуг, наукові праці вчених, у яких досліджуються питання впливу різних типів інфраструктурних об'єктів на роботу фінансових установ, статистична інформація Державної служби статистики України, Національного банку України, інформаційні ресурси мережі інтернет, особисті спостереження та розрахунки автора.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в доведенні основних положень, викладених у дисертації, до рівня методичних розробок та практичних рекомендацій щодо забезпечення розвитку інфраструктури ринку фінансових послуг, створення ефективної інфраструктурної підтримки функціонування фінансових установ. Результати дисертаційної роботи використовуються у діяльності: ПрАТ СК «ПЗУ Україна»: враховано рекомендації щодо розвитку цифрової, інформаційної, сервісної та безпекової інфраструктури фінансових установ, практичну цінність становили рекомендації стосовно удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських процесів, розвитку цифрових каналів взаємодії з клієнтами,

підвищення рівня кіберзахисту та цифрової безпеки фінансових установ (№ 151 від 13.05.2026); АТ «Акцент-Банк»: враховано підходи до формування стратегічних напрямів цифрової трансформації банківської установи, рекомендації щодо забезпечення адаптивності системи управління до сучасних цифрових викликів, а також пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування банку в умовах активного розвитку цифрових технологій (№ М5А5-RF58-ВАР5-0134 від 30.04.2025 р.); Національного університету «Чернігівська політехніка»: використано у навчальному процесі кафедри фінансів, банківської справи та страхування при розробці методичних матеріалів, а також під час проведення лекційних та практичних занять з таких освітніх компонентів: «Ринок фінансових послуг», «Фінансовий ринок», «Банківська система» (№ 202/08-842 від 12.05.2026).

6. Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та методичні результати дисертації оприлюднено автором на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Серед них: «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи» (Одеса, 22–23 вересня 2023 р.), «Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України» (Київ, 5–6 жовтня 2023 р.), «Інформаційні технології в освіті та науці» (Запоріжжя–Мелітополь, 20 травня 2025 р.), «Стратегія розвитку України : фінансово-економічний та гуманітарний аспекти (в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення)» (м. Київ, 16 жовтня 2025 р.), «Актуальні проблеми фінансової системи України» (м. Черкаси, 20 листопада 2025 р.), «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів» (м. Хмельницький, 7 листопада 2025 р.).

7. Повнота викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення і результати дослідження опубліковані у 12 працях. Зокрема, 5 публікацій – у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави, яке індексується в наукометричній базі Scopus, 6 публікацій – за матеріалами міжнародних та всеукраїнських конференцій.

Статті в іноземних наукових виданнях:

1. Shkarlet S., Dubyna M., Reus R., Rinzhuk D., Zelenskyi V., **Malykhin A.** Digitalization of the financial system in the context of ensuring national security. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2025. Vol. 103. No. 21. P. 8908–8932. URL: <https://www.jatit.org/volumes/Vol103No21/14Vol103No21.pdf>

Статті в наукових фахових виданнях та виданнях, внесених до наукометричних баз даних:

2. Дубина М. В., **Малихін А. Г.** Категоріальний простір дослідження сутності інфраструктури ринку фінансових послуг. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 4(44). С. 206-229. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-4\(44\)-206-229](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-4(44)-206-229)

3. Садчикова І. В., Крохмалюк Л. О., **Малихін А. Г.** Розвиток

інфраструктури кредитних установ в умовах цифровізації ринку фінансових послуг. *Науковий вісник Полісся*. 2024. № 1(28). С. 370–386. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-1\(28\)-370-386](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-1(28)-370-386)

4. Шишкіна О. В., Волошин Д. М., Малихін А. Г. Стратегічні підходи до інтеграції цифрових рішень у діяльність фінансових посередників на ринку України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 3(43). С. 310–325. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-310-325](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-310-325)

5. Малихін А. Г., Волошин Д. М. Аналіз ролі фінансових посередників у процесі формування інноваційної інфраструктури ринку цифрових фінансових послуг України. *Науковий вісник Полісся*. 2025. № 1(30). С. 284–299. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-1\(30\)-284-299](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-1(30)-284-299)

6. Малихін А. Г. Теоретичні положення функціонування ринку фінансових послуг у сучасних умовах. *Бізнес Інформ*. 2025. № 9. С. 278–287. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-9-278-287>

Опубліковані праці апробаційного характеру:

7. Холявко Н. І., Малихін А. Г., Ринжук Д. Я. Цифрові технології в діяльності банківських установ. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи* : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 22–23 вересня 2023 р.). Одеса, 2023. С. 272–273.

8. Холявко Н. І., Малихін А. Г., Шпірнов І. Л. Переваги використання інноваційних цифрових технологій у роботі банківських установ. *Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 5–6 жовтня 2023 р. Київ : НУБіП України, 2023. С. 186–188.

9. Шишкіна О. В., Волошин Д. М., Малихін А. Г. Роль фінансових посередників у створенні та впровадженні інноваційних фінансових продуктів в умовах цифровізації. *Інформаційні технології в освіті та науці* : збірник наукових праць ІV міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя–Мелітополь, 20 травня 2025 р.). Вип. 14. Запоріжжя : Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2025. С. 249–253.

10. Малихін А. Г. Ринок фінансових послуг: сутність та роль у функціонуванні фінансової системи. *Стратегія розвитку України : фінансово-економічний та гуманітарний аспекти (в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення)* : матеріали ХІІ Міжнародної науково-практичної конференції : у 2 ч. Ч. 2 (м. Київ, 16 жовтня 2025 р.). Київ : Інтерсервіс, 2025. С. 298–300.

11. Малихін А. Г. Особливості функціонування ринку фінансових послуг в умовах сучасних викликів. *Актуальні проблеми фінансової системи України* : матеріали ХХІІ міжнародної науково-практичної конференції, 20 листопада 2025 р. Черкаси : ЧДТУ, 2025. С. 158–161.

12. Малихін А. Г. Зміст інфраструктури ринку фінансових послуг та особливості її формування і функціонування. *Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 1 (м. Хмельницький, 7 листопада 2025 р.).

Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. С. 172–174.

8. Загальний висновок

Дисертаційна робота Малихіна Артема Геннадійовича на тему «Розвиток системи інфраструктурного забезпечення ринку фінансових послуг в умовах сучасних викликів» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо розвитку системи інфраструктурного забезпечення ринку фінансових послуг в умовах сучасних викликів.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційної роботи. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто. Роботу виконано державною мовою.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Малихіна Артема Геннадійовича відповідає спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), наукові публікації здобувача відповідають пункту 8 постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація Малихіна Артема Геннадійовича на тему «Розвиток системи інфраструктурного забезпечення ринку фінансових послуг в умовах сучасних викликів» може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вчентій раді.

Головуючий
д.е.н., проф.
«25» травня 2026 р.

О.М. Парубець

Кісля
засвідчую

Відділу кадрів

05 2026 р.

О.М. Парубець

В.М. Юзьков

05 2026 р.